

גליון 752
שנה י"ד תשפ"ו

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

כל ימי לא עשה לי בן אדם רע בעולם
שלא התפייסתי עמו ומחלתי לו

מסופר: רבי אבא היה יושב בשער הפתח של לוד, ראה בן אדם אחד שהיה בא ויושב באיצטבא עשויה מן תל עפר, והיה עייף מהדרך ויושב ונמם שם. פתאום ראה רבי אבא נחש אחד שהיה בא אצלו להזיקו, ויצא שרץ מן אפעה מין נחש ארסי והרג את הנחש. כאשר נעור האיש ההוא, ראה את הנחש ההוא מולו שהיה מת, נעמד האיש ההוא ונפלה האיצטבא ההיא לעומק שמתחתיו והוא ניצל. בא רבי אבא אצלו אמר לו אמור לי מה מעשיך? שהרי הקדוש ברוך הוא עשה לך שני נסים אלו, אין הם לחינם. אמר לו אותו אדם, כל ימי לא עשה לי בן אדם רע בעולם שלא התפייסתי עמו ומחלתי לו, ועוד, אם לא יכולתי להתפייס עמו, לא עליתי למיטתי עד שמחלתי לו ולכל אלו שציערו אותי, ולא נטרתי לו שנאה כל היום על הרע ההוא שעשה לי, ולא די לי זה אלא שמהיום ההוא והלאה השתדלתי לעשות עימהם טוב.

(זוהר הקדוש פר' מקץ)

פרשת השבוע

ושבת עד ה' אלקיך וגו' (ל' - ב')

מסופר על אחד מיהודי העיר בילגורייא שהיה כהן, ועל אף איסור התורה, נשא גרושה לאשה. הרה"ק מהר"מ מבילגורייא זיע"א הזהירו כמה פעמים שיתגרש, אך הוא בשלו. וכאשר הגיע החג, אשר לפי מנהג בני חוץ לארץ הכהנים נושאים כפיהם בתפילת מוסף, צעד אף כהן זה בין העולים אל הדוכן. כמובן שקמה מהומה בבית המדרש, וכולם צעקו, היתכן הלא הוא עבר על איסור פסולי חיתון. אך כהן זה שהיה עז פנים, לא התרגש, ובאילו לא מתכוונים אליו, פסע לעבר מדרגות ארון הקודש. משראה הרבי כך, הכריז שהשנה לא יעלו הכהנים לדוכן, סבור היה שיהודי זה כשיראה שבגללו לא יברכו הכהנים את העם, ירד מן הדוכן ויוכלו הכהנים לישא כפיהם. אולם הדבר לא נגע ללבו כלל, וכך סיימו את התפילה מבלי שישאו את כפיהם. כך חלפו להם כמה ימים טובים, והכהנים בבית הכנסת לא נשאו את כפיהם. עד שבאחד החגים התעורר הלה לעשות חשבון הנפש, על שבגללו לא נשאו

הכהנים כפיהם זה כמה רגלים, והתחרט על אשר עשה. ועזב את אשתו הגרושה וחזר בתשובה שלימה. כאשר התקרב שוב החג, הכריז הרבי, כי בחג זה שוב לא יעלו הכהנים לדוכן כי אם כהן זה לבדו. כאשר הגיע שמע סיפור זה אל אחיו הרה"ק מהר"א מבעלזא זיע"א, הפליא מאוד כיצד פעל אחיו בחכמה להחזיר את הלה בתשובה. ויותר מכך שרק כהן זה יעלה לדוכן.

ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקלו
(ל' - ב')

מסופר על יהודי שעבר על כל העבירות החמורות שבתורה, שבא לפני הרה"ק ה"אודה ישראל" מאפטא זיע"א וביקש להורות לו דרך תשובה. התרגש הצדיק ואמר במרירות: יהודי שהתנהג כ"כ לא יפה כלפי אביו שבשמים, כלום יש לו עוד תקוה? היוכל לחזור בתשובה? אך מיד חזר בו ושאל בקול אדיר: כן, הוא יבקש מהשם יתברך 'השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם'. קד"ם נוטריקון ק"ן ד"וד מ'נשה שעשו תשובה. כן, הוא יכול עדיין לשוב, הוא עוד ישוב כי לא ידח ממנו נדח. וכך היה. היהודי זכה לתשובה שלימה.

זמני השבת

נצבים וילך

זמני כניסת השבת

ירושלים: 6:24 ת"א: 6:39

זמני יציאת השבת

ירושלים: 7:35 ת"א 7:37 ר"ת: 8:12

כגוי גמור, שותה כמו שכור, אינו מתפלל ואינו שומר מצוות. ר' אלימלך אינו מבין מה רוצה הרבי בביתו של החייט הזה? לפתע אומר הצדיק לר' אלימלך: "ראינו מספיק בוא נחזור לבית המדרש".

יום ראשון של סליחות, בית המדרש מלא אנשים וכולם מצפים לרבי שיגש אל העמוד לאמירת הסליחות. והנה מבחין הגבאי ר' אלימלך שהחייט נכנס לבית המדרש בפנים בוערות, ונעמד לו באחת הפינות. ברגע זה נפתחת הדלת והרבי הקדוש נכנס לבית המדרש, ובהתלהבות נגש אל העמוד ונותן קולו בצעקה "אשרי יושבי ביתך". הקירות רועדים, וחיל ורעדה אוחזים במתפללים המרגישים ממש את אוירת הימים הנוראים. הגבאי ר' אלימלך אינו מסב את עיניו מהחייט שאומר את הסליחות בכוונה עצומה ובדמעות שליש. ר' אלימלך מחליט בלבו שבגמר התפלה יגש אליו ולא יניח לו ללכת עד שיספר לו מה עשה לפני הסליחות, ומדוע שתה את היי"ש?

בגמר התפילה נגש ר' אלימלך אל החייט ושאל אותו: מדוע זה כמה שנים אין רואים אותך בבית המדרש, ומה ארע פתאום הלילה שהרבי הלך במיוחד לראות אותך? עונה לו החייט בתמימות: מה שהרבי בא כדי לעמוד מתחת לחלוני, אינני יודע ואיני מבין, אך אספר לך את כל המעשה שארע לי בשנים האחרונות. וכך מספר החייט: נוהג הייתי לבוא כל בוקר לבית המדרש להתעטף בטלית, להניח תפילין ולהתפלל, ואחר התפילה הייתי אומר תהלים ומעמדות, ואמנם פרנסתי היתה בשפע, הרבה לקוחות התדפקו על דלתות חנותי להזמין להם חליפות בגדים, ובפרט אצילי הגויים, והנה לפתע נפל ריב ביני לבין אחד הפריצים שהזמין אצילי את מדיו, והלה הפסיק לפקוד את חנותי, ועל ידי כך נצטמצמה במקצת פרנסתי, אך במקום לבקש מהשם יתברך הון ומפרנס כל חי, לתת פרנסתי ברווח, החלטתי לעשות "ברוגז" עם הריבונו של עולם, ואמרתי קפיטל תהלים פחות ממה שהייתי רגיל לומר עד לאותו יום. כעבור מספר ימים הפסיק פריץ נוסף לקנות אצילי, ואני צמצמתי עוד יותר באמירת תהלים ומעמדות, ולא למדתי לקח שזה בא לי כעונש מן השמים, ושעלי לחזור בתשובה, ולבקש מחילה מהקדוש ברוך הוא על מה שעשיתי. כך במשך זמן קצר עזבוני כל לקוחותי, ואלו אני מצידי הפסקתי להתפלל ולהניח תפילין, המצב הלך והורע יותר ויותר, ילדי מתו בזה אחר זה, ואני לא למדתי לקח, ועדיין נשארתי עומד בטיפשותי, והפסקתי אפילו לשמור שבת קודש. לפני ימים מספר סגרתי לגמרי את החנות, שהרי אם אין לקוחות בשביל מה החנות? ונסתגרתי בביתי אשר ממש פת לחם לא היתה בו, וזה שלשה ימים לא בא אוכל אל פי.

אם כל הפמליה של מעלה ירדה לראות איך יהודי מתפייס עם ריבונו של עולם, אני לא אלך לראות?

היה זה במוצאי שבת קודש בו מתחילים לומר סליחות בקהילות האשכנזיות. (בקהילות הספרדיות מתחילים לומר סליחות בר"ח אלול) מכל המקומות הקרובים והרחוקים נהרו אלפים לעיריה בעלזא בגאליציה, אל הרה"ק רבי שר שלום רוקח מבעלזא זיע"א, (יומא דהילולא כ"ז אלול) לשמוע את הסליחות הנאמרות מפי קדשו, כנהוג היה אומר הרבי בעצמו סליחות לפני התיבה בלילה הראשון. והנה כשעה אחת לפני זמן אמירת הסליחות, אומר הרבי למשמש בקודש ר' אלימלך, להכין את העגלה והסוסים לנסיעה דחופה. כל מי ששמע את זה, עמד משתומם ולא ידע מה תכליתה של הנסיעה הזאת. גם הגבאי לא ידע ולא הבין, אך עשה מיד את פקודת הרבי.

העגלה יצאה לדרך בדממת הלילה ונסעה עד שהגיעה לאחד הבתים האחרונים שבעיר, שם ציוה הרבי לעצור את העגלה, הוא ירד מעליה והחל ללכת ואלימלך פוסע אחריו חרישית, עד שהגיעו שניהם לביתו של החייט, שהיה יהודי פשוט ותמים וכמעט לא יודע ספר. שם עצר הרבי ועמד והביט בעד החלון, גם אלימלך עשה כן והוא תמה ומתפלל מה לצדיק ולחייט הזה, שהרי כבר כמה שנים אין רואים אותו בבית המדרש, ויש אומרים שסר מן הדרך הטובה רח"ל, ואף יש שאומרים שגם את השבת כבר אינו שומר יותר. מבעד לחלון נשקף אליהם חדר קטן ועלוב שהעניות הגדולה ניכרת בו מכל פינה, שולחן וכסאות שבורים, ארון ישן נושן שעלול להתפרק בכל רגע. על אחד הכיסאות יושב החייט, פניו המעוננות שחרושות קמטים עמוקים ויגון קודר ניבט מהן.

לפתע קם החייט ממקומו, נגש אל הארון, מוציא בקבוק משקה ושתי כוסיות, מניח אותם על גבי השולחן, מוזג מן היי"ש לכוסיות, כוסית אחת הניח על ידו, והשניה מולו כאילו יושב שם מישדו נוסף. החייט שתה את הכוסית שלו, וכשגמר חשב כמה שניות, ואז שתה גם את הכוסית השניה אשר מולו, ובשפתיו הוא ממלמל דבר מה, אשר אינו נשמע להם בחוץ מה הוא, וכך הוא חוזר ומוזג כמה וכמה פעמים, שותה וממלמל, שותה וממלמל. ר' אלימלך נזכר שחייט זה היה פעם יהודי ירא שמים, מדקדק במצוות ומתהלך בתמימות. אף שהיה עם הארץ שאינו יודע ספר היה משכים לבית המדרש, ולאחר התפלה היה גומר את כל ספר התהילים עם המעמדות, ורק לאחר מכן היה חוזר לביתו, אוכל פת שחרית ויוצא לכיון בית מלאכתו. אך כעת הרי מתנהג הוא

משל ונמשל

תשובה של הצדיק

בשעה שאדם מישראל יוצא לתרבות רעה רח"ל ופורק מעליו עול תורה ומצוות. מוכרח הצדיק לעשות תשובה בשבילו.

משל למה הדבר דומה: לשני בני אדם שנסעו בעגלה רתומה לסוס משוגע, והיה הסוס רץ בבהלה ומשליכם מן העגלה. עמד אחד מהם והתחיל להכות את הסוס באגרופו, עד שידו כאבה לו. לעג עליו האדם השני ואמר: הרי אתה מכאיב לידך ולא לסוס, מוטב שתיקח שוט ותלמד את הסוס הלכות נסיעה. לקח הלה שוט והתחיל להכות את הסוס מכות נמרצות, נבהל הסוס עוד יותר והיה כמטורף והשליך את הנוסעים לבור. יעצו להם אנשים חכמים שיקשרו את הסוס אל עץ, וילקו אותו מכות נאמנות כדי שלא יוכל לברוח ולהזיק להם, עשו גם זאת והיכו את הסוס זמן רב עד שנתייגע המלקה והסוס לא חזר למוטב. אמרו להם הואיל וכל העצות הנ"ל לא הועילו, אין עצה אחרת אלא להמית את הסוס הסורר והבלתי ממושמע, אולם דבר זה לא רצו לעשות כי צר היה להם על הסוס שלהם.

הנמשל: כן הוא הדבר בשעה שאדם מישראל יוצא לתרבות רעה רח"ל, ורוצים להענישו בכל מיני עונשים, אלא שכל העונשים האלה מכאיבים לצדיק עצמו, כמו שמצינו גם אצל הקב"ה, שנאמר "כי בכל צרתם לו צר" (ישעיהו ס"ג - ט'). נמצא שבכל הדרכים שמבקשים להעניש את העבריין סובל מזה הצדיק, לכן הוא מוכרח בעצמו לעשות תשובה בשביל כל ישראל, כדי שלא יהיו הם סובלים וגם הוא לא יסבול בגללם.

(בשם הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א)

והנה בשבתי כך מצפה למותי, נזכרתי בימים הטובים ההם כשהייתי הולך לבית המדרש, מתפלל ואומר תהלים ומעמדות. וגעגועים עזים מנשוא אחוזני, פתאום נדלק בי זיק חיים, ונתגבר בטחוני בה' יתברך שלא יעזבני, ואז קלטתי והבנתי שלא התנהגתי יפה כלפי ריבונו של עולם, היה עלי להתחזק בביטחון עד אשר יעברו הימים הקשים, ולא לעשות "ברוגז" עם הקדוש ברוך הוא.

כך שח החייט בתמימותו, אז החלטתי להתפייס עם ריבונו של עולם, אך כיצד מתפייסים? נזכרתי שפעם היה לי ריב עם שכני, והתפייסנו על ידי ששתינו כוסית יי"ש ואיחלנו זה לזה לחיים, והבטחנו זה לזה לעשות אך טוב איש עם אחיו, ולסלוח אחד לשני על העבר. החלטתי לעשות כן גם עתה, הרעיון הזה נתן בי כח, קמתי ממקומי והוצאתי בקבוק משקה והנחתיו על השולחן, הנחתי כוסית אחת בשבילי וכוסית אחת בשביל ריבונו של עולם שהוא הרי "מלוא כל הארץ כבודו", והוא נמצא כאן איתי, שתיתי ואמרתי "לחיים ריבונו של עולם, אני מוחל לך ואתה תמחל לי, מהיום והלאה כבר אתעטף בטלית ואניח תפילין, אומר תהלים ומעמדות, ואתה ריבונו של עולם תן לי פרנסה ובריאות".

גמרתי להגיד זאת ושתייתי גם את הכוסית השניה במקום ה"ריבונו של עולם", ושוב אמרתי לחיים, וכך עשיתי כמה פעמים, עד שגמרתי את כל הבקבוק. כעת מבין אתה ר' אלימלך מדוע היו פני סמוקות היום כשבאתי לסליחות, מסיים החייט את סיפורו המלא תמימות ורצינות. אבל מדוע עמד הרבי מתחת לחלוני? באמת איני מבין סיים החייט את סיפורו.

נגש ר' אלימלך לרבי וסיפר לו מה שקרה לחייט היום לפני הסליחות, מדוע הוא בא לבית המדרש לסליחות אני כבר מבין, ומספר לרבו את כל המעשה כפי ששמע מפי החייט. אמר לו הרבי הקדוש: "כן, כן מיילך, אם כל הפמליה של מעלה ירדה לראות איך יהודי מתפייס עם ריבונו של עולם, אני לא אלך לראות?"

צין אדם לחברו

לשמח חתן וכלה

הרה"ק רבי יצחק בלור זיע"א היה מהדר מאד במצות שמחת התן וכלה לשמחם בכל כחותיו. בתקופה אחת היה בעירו בחור צעיר שהיה עובד והחליט לעזוב את עבודתו על מנת ללמוד תורה, במשך הזמן השתדך הבחור הנ"ל והזמין את הרב להשתתף בחתונה, רבי יצחק למרות שלא היה לו כל כך קשר עם הבחור, עשה מאמץ ובא לחתונה, וכדרכו בקודש שימח את החתן בכל כוחו, לאחר שחזר הביתה נודע לו כי בשעה זו שהשתתף בחתונה בלע בנו הקטן איזה חפץ והרופא שהובהל לביתו לא הצליח בשום אופן להוציאו מגופו, כך שהילד היה נתון בסכנה גדולה, והנה פתאום באורח פלא השתעל הילד שיעול עמוק עד שפלט את החפץ, הרופא השתומם למראה זה ואמר שאין זה בצורה טבעית רק בגדר נס, כששמע רבי יצחק את הסיפור ענה ואמר שברור אצלו שהילד ניצל בזכות מצות שמחת חתן וכלה שקיים באותה שעה.

בעל מידות טובות

פעם בא יהודי אל הרה"ק ה"אמרי חיים" מוויז'ניץ זיע"א להתעניין אודות בחור שהוצע למען בתו השיבו הרבי: "הוא בעל מידות טובות" וזה יותר מאשר פראווען (לפעול) מופתים, והראיה היא, שבבוא אליעזר עבד אברהם אל הבאר וראה את המים עולים

לקראת רבקה, אף על פי כן עדיין לא התרגש מהמופת הזה, אלא רצה לדעת האם היא בעלת מידות טובות וחפץ למצוא אצלה מעשים טובים ועשיית חסד, וכשראה שהיא גמלה חסדים איתו ואף לגמלים נתנה לשותות, הבין שהיא מתאימה לביתו של אברהם אבינו.

זה ספר תולדות אדם

מסופר על הרה"ק רבי חיים עוזר גרודזינסקי זיע"א שבא פעם לבקר את רבה של לודז' הרה"ק רבי אליהו חיים מייזל זיע"א, ומסר לו את ספרו 'אחייעזר' במתנה. שמח רבי אליהו בספר והביע את הערכתו שהוא נפלא מאד. שאל אותו רבי חיים עוזר, אימתי נזכה שגם כבודו יחבר ספר? ענהו רבי אליהו חיים, יש לי ספר. תמה רבי חיים עוזר אם יש לו ספר האם יכולים לראות את ספרו? השיב לו רבי אליהו חיים, בא עמי, והראה לו בארון שטרי חוב שהתחייב לפרנס תלמידי חכמים, אלמנות ויתומים בלודז'. והוסיף שזה הספר שלו, והיינו ספר תולדות אדם, מעשיו הטובים, והוא כל כך טרוד בספר זה עד שאין לו פנאי לחבר ספר כמו רבי חיים עוזר. רבי חיים עוזר לא ענה דבר. ואולם בהיותו על ערש דווי סמוך לפטירתו, אמר רבי חיים עוזר להרה"ק רבי יוסף מישקובסקי זיע"א, שעכשיו רואה ומבין כי רבי אליהו חיים צדק בדבריו. ועיקר ספר האדם שמביא איתו לחיי נצח הם המעשים טובים שעשה.

תולדות דעדיקא

שבת קודש כ"ג אלול

הרה"ק רבי יוסף משה משאלויץ ב"ר אלקנה (ברית אברם - תקע"ה)
הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק ב"ר פינחס (תקפ"ו)
יום ראשון כ"ד אלול
הגה"ק רבי יוסף באב"ד ב"ר משה (מנחת חינוך - תרל"ד)
הרה"ק רבי ישראל מאיר הכהן מראדין ב"ר אריה יהודה לייבוש (חפץ חיים - תרצ"ג)
יום שני כ"ה אלול
הרה"ק רבי יחיאל מיכל ב"ר יצחק מולאטשוב (תקמ"א)
הרה"ק רבי דוד הלברשטאם מקשאנוב ב"ר חיים מצאנו (תרנ"ג)
יום שלישי כ"ז אלול
הרה"ק רבי שמואל אבא מויכלין ב"ר זעליג (תרל"ט)
יום רביעי כ"ז אלול
הרה"ק רבי נתן אדלר ב"ר יעקב שמעון (רבו של החתם סופר - ק"ס)
הרה"ק רבי יעקב אריה לייב קאוולער ב"ר מרדכי מנעשחיו (תקצ"ז)
הרה"ק רבי שלום רוקח מבעלזא ב"ר אלעזר (תרט"ו)
יום שישי כ"ט אלול
הרה"ק רבי משה ב"ר ישראל פערלוב מסטאלין (תש"א)
הרה"ק רבי אברהם יעקב ב"ר יצחק מרדכי מגוואדיץ - סטאלין (תש"ב)
הרה"ק רבי נחום שלמה ב"ר משה מקאזניץ (תש"ב)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רביטביץ שליט"א
חיים "ב"ר אורי" רפרס "ספר חרש" על המעשים.

דין מי שהיה ניעור כל הלילה (ד')

א) אם אין לו ממי לשמוע, יכול לברך את אלוך נשמה, והמעביר שינה, בעצמו. (ספר קיצור הלכות מועדים, שבועות, להגר"ש דבליצקי וצ"ל, עמוד כ"ד, אות ב')
ב) הניעור כל הלילה, וישן שינת קבע לאחר עלות השחר, מברך אחר קימתו, אלוך נשמה, והמעביר שינה, בעצמו. (פסקי תשובות, סימן תצ"ד, אות ד')
ג) הברכות, הנותן לשכני בינה, וכו', יכול לברך גם בהיה ניעור כל הלילה. (עיין רמ"א אורח סימן מ"ז סעיף ח')
ד) מי שניעור כל הלילה, יזהר שלא יאמר שום פסוק אחרי עלות השחר, עד שיברך ברכת התורה. (כף החיים סימן תצ"ד ס"ק י"ב), ויש אומרים שרשאי להמשיך בלימודו, עד שגומר הענין, [מייירי כשבדעתו בגמר לימודו לשכב לישון, דעדיף טפי שימתין בברכת התורה עד אחר שניתן]. (שו"ת מהרש"ג ח"א סימן ס"ב)

קרית קרעטשניף רחובות

טל: 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ הרה"ק

רבי ישראל מאיר הכהן מראדין ב"ר אריה יהודה לייבוש (חפץ חיים) זיע"א
נלב"ע כ"ד אלול תנצב"ה